

Vorera, vorada, voravia...

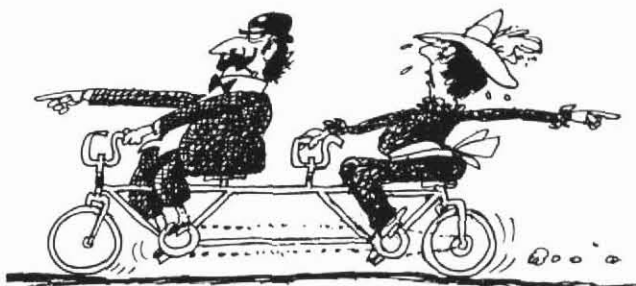
per David Casellas

Durant els anys en què tothom veia amb bons ulls el procés de normalització de la llengua catalana es va aconseguir de desespanyolitzar força el català, introduint-hi mots com *bústia*, *entrepà*, *vorera*... (Tant de bo avui dia hi hagués aquella mateixa preocupació per millorar la llengua catalana i no el passotisme dels catalanoparlants enfront del victimisme dels castellanoparlants.)

Com dèiem, *vorera* ha arraconat (i esperem que d'aquí a un quant temps faci desaparèixer completament) el fatídic castellanisme **acera*. Un sinònim no tan emprat, malgrat que també és ben correcte, és *voravia*. Però a pesar de l'ús generalitzat de *vorera*, és poca la gent que sap diferenciar aquest mot de *vorada*, *voral* i *vorell*. Per això hem cregut important de remarcar les diferències entre aquests mots, la qual cosa ens ajudarà a fer servir amb més precisió el lèxic de la nostra llengua.

Vorada, a més d'altres significats que també consten en el *Diccionari de la llengua catalana*, és la «filera de peces de pedra o de formigó que forma la vora o marge d'una andana o d'una voravia». Per tant, és el mot adequat per a substituir el castellanisme **bordillo*, que continua essent molt usat, malgrat que la incorrecció del mot sigui ben notòria si ens fixem en la terminació *-illo* i en la procedència d'un mot castellà (*borde*) que en català hom anomena *vora*. D'aquí la conveniència d'emprar *vorada*.

Voral es refereix a «franja de terreny pla, pavimentada o no, de la vora d'una via urbana, que fa de contenció del ferm de la calçada i dona un marge de seguretat als vehicles i als vianants». No és el mateix que la *vorera*, «la part lateral d'una via urbana, més alta que la calçada, destinada al pas de la gent que va a peu», ni tampoc que *vorera d'emergència*, «*vorera situada a ambdós costats de la carretera a fi que els cotxes puguin aturar-s'hi en cas d'emergència*». De tota manera, la diferència entre *voral* i *vorera d'emergència* no és tan clara si tenim en compte que sovint el *voral* també pot fer-se servir de *vorera d'emergència*. Recordeu, però, que de cap dels dos casos no en podem dir **arcén*. En canvi, *vorell* és un mot que no té res a veure amb els anteriors, ja que simplement identifica un «marge», que pot ser situat en qualsevol indret (per tant, pot trobar-se lluny de la carretera), i sol estar a un nivell diferent del de la carretera.

Aquest és un bon exemple de mots força semblants que hem d'aprendre a distingir bé i usar adequadament. Malauradament, hi ha moltes paraules que sovint són emprades en un context inadequat, gairebé sempre per culpa de la interferència del castellà. Per exemple, en la il·luminació dels carrers de la ciutat, hom ha de parlar d'una *farola* o d'un *fanal*? Guaiteu: als nens mai no se'ls acudirà de dir que, per anar a esperar l'arribada dels Reis, porten una *farola*; saben molt bé que del que duen penjat a la mà se'n diu *fanal*. En canvi, en un altre context, *farola* és un mot ben correcte si l'usem com a sinònim de *far marítim*.

De mots que fem emprats inadequadament en podem trobar un reguitzell. Un altre exemple el trobem en la distinció entre *cloaca* i *claveguera*. Ambdós mots són correctes; ara bé, el primer és un mot tècnic usat en zoologia, mentre que el segon és el que hem d'emprar si ens referim al «conduït, generalment subterrani, per on s'escorren les immundícies, les aigües brutes i les aigües plujanes d'una ciutat».

L'ampliació del nostre repertori lèxic és una de les tasques més importants a tenir en compte. Preocupem-nos de fer servir un lèxic precís, amb el qual puguem resoldre airosument totes les expressions comunicatives de la vida, no fos cas que, per culpa de no disposar d'un mot adequat, restés restringida la nostra capacitat d'expressió. Fóra bo que cada dia, en anar-nos-en a dormir, poguéssim dir que hem incorporat una paraula nova en el nostre repertori lexical.

Nosaltres, doncs, aconsellem d'emprar:

- *vorera* o *voravia*
- *vorada* (vora o marge d'una vorera)
- *voral* (o *vorera d'emergència*, segons el context)
- *fanal*
- *claveguera*